

Проект

**Някога Всичко беше по-хубаво —
истина ли е?**

(Видеоклип)

DEIMOS

Калоян Тодоров Тодоров

ПМГ „Иван Вазов“ – Добрич

Идея

Представата за отминалото щастие, за Златния век, е мит в човешката цивилизация. Но цифрите показват, че човечеството неотклонно е вървяло напред. Хората живеят по-дълго, по-здрави и по-образовани са. Много болести са изчезнали. Следователно усещането за „отминалото хубаво“ е субективно, което обаче не означава, че не е реално.

Цел

Да разбере защо много хора идеализират бъдещето.

Задача – да си отговорим:

(1) Доказват ли цифрите, че днес е „по-лошо“? (2) Защо някои хора вярват, че „хубавото“ е минало? (3) „Хубавото“ – обективно или субективно?

Целева аудитория

Възраст 14+; образование, заетост, социален статус – без ограничение.

Техническа осигуреност

Всички илюстрации, музика и софтуер са със свободен достъп.

Други

Не се предвиждат актьори; текстът се чете от диктор; музикален съпровод – Imagine (Джон Ленън – изтекли авторски права)

I сцена

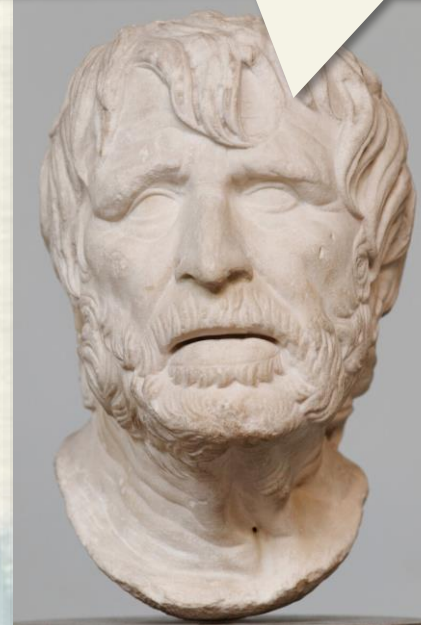
Звучи песента Imagine на Джон Ленън. Тя ще звучи до края на клипа. На тъмен фон „влизат“ знакови изображения, които маркират идеята за отминалия „Златен век“ от най-дълбока древност до днес.

Диктор: Чете описанията към изображенията.

Австралийските аборигени, които до идването на европейските заселници живеели в каменния век, вярвали, че някога е имало едно прекрасно време. Това е било **времето на сънищата**, когато светът е бил по-добър.

Древният поет Хезиод разказва, че някога, по време на Златния век, „...хора с безгрижни сърца си живееха както безсмъртни, нито познаваха труд и нещастие, ни ги грозеше жалката старост...“

За Адам и Ева Златният век е свършил с напускането на **Райската градина**.

II сцена

Диктор: Наистина ли някога всичко е било по-хубаво?

Диктор: Какво ще ни кажат цифрите?

Ето данните от едно обзорно изследване на Our World in Data за промените в света за 200 години

През 1820 г. в крайна бедност живеят 94% от населението, а през 2015 – малко под 10%.

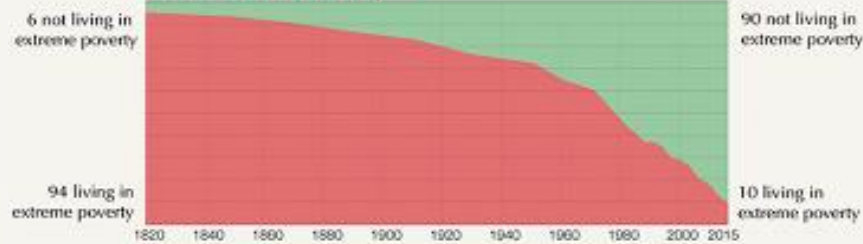
Преди 200 години шансът на едно дете да доживее петия си рожден ден е бил приблизително 50%, днес детската смъртността е 4%.

Рязко нарастват грамотността и поне началното образование.

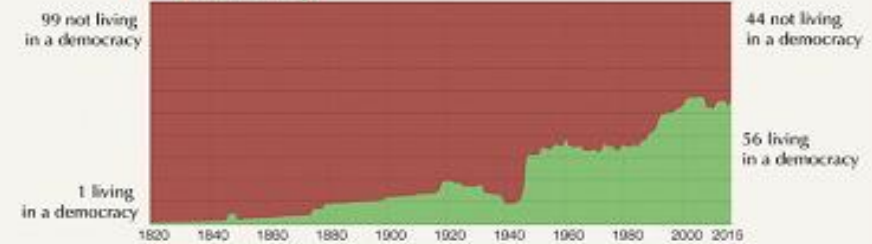
The World as 100 People over the last two centuries

Our World
in Data

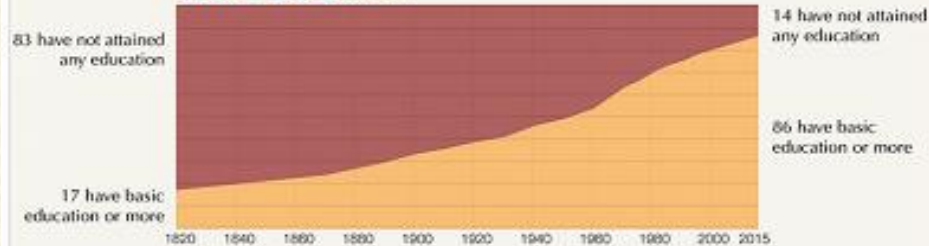
Extreme Poverty

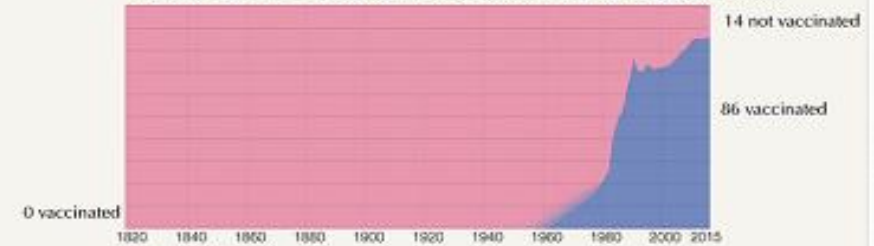
Democracy

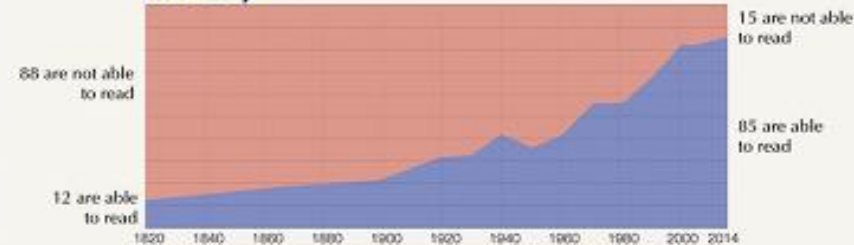
Basic Education

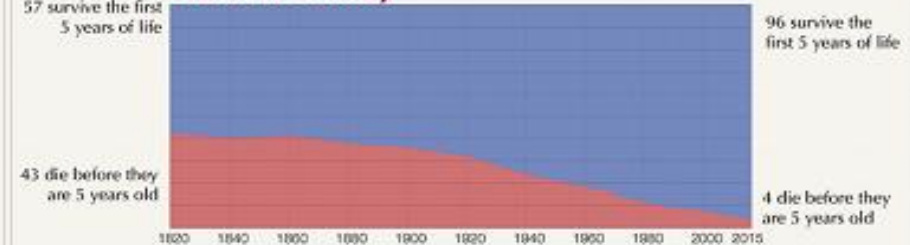
Vaccination against diphtheria, pertussis (whooping cough), and tetanus

Literacy

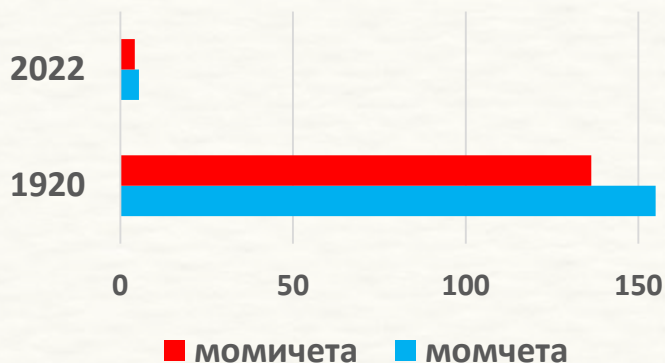

Child Mortality

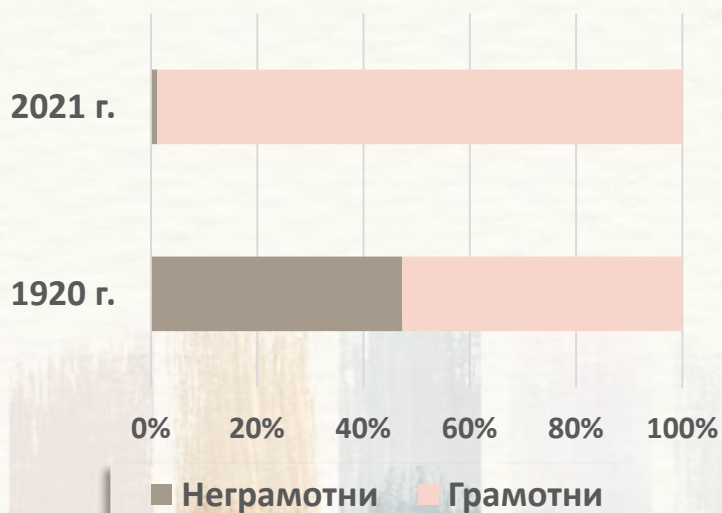

III сцена

България – детска смъртност до 1 година (починали на 1000 живородени)

Грамотност - дял от населението (%) - България

В кадър се появяват три графики, свързани с детското здравеопазване, ликвидирането на неграмотността и избирателните права в България. Дикторът чете пояснения към тях.

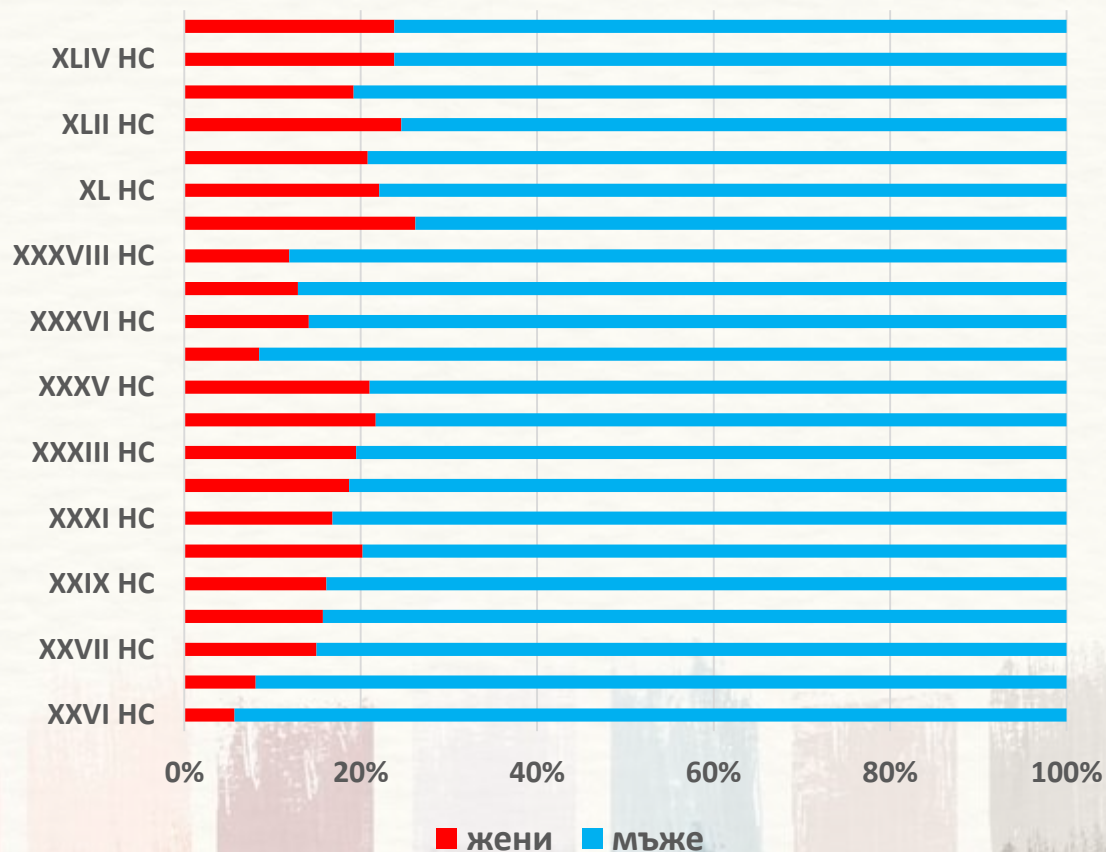
Диктор. Данни за България

За сто години детската смъртност намалява повече от 30 пъти.

От почти 50% делът на неграмотните при последното преброяване е под 2%.

През 1945 г. жените получават равни избирателни права с мъжете и от под 6% достигат до около 25% от народните представители.

Съотношение между мъже и жени в Народното събрание (България), 1945-2021)

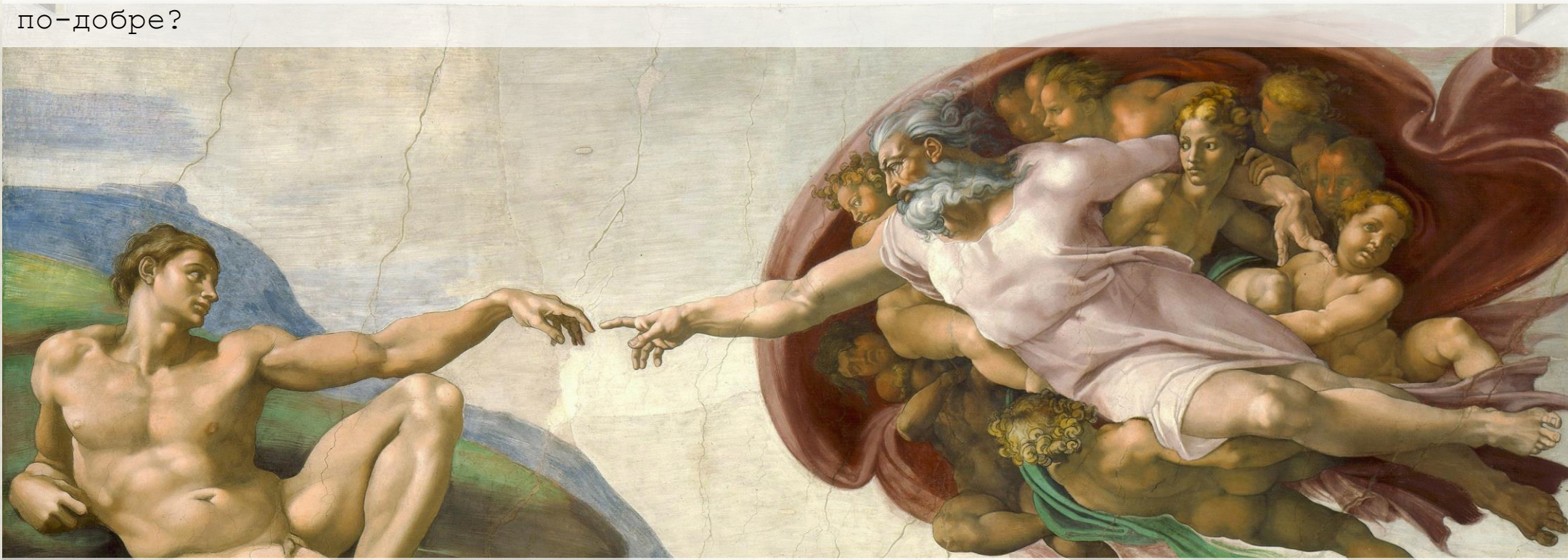

IV сцена

Като фон изплува „Сътворението на Адам“ на Микеланджело.

Диктор. Данните показват, че хората живеят по-дълго, по-здрави са, по-грамотни са, забавляват се повече и имат повече граждански права.

Но защо мнозина смятат, че преди животът е бил по-добър и че преди се е живееело по-добре?

Диктор и субтитри: Единственото обяснение е, че това е едно субективно възприемане.

Затова през последните десетилетия „сухата статистика“ се опитва да ни каже щастливи ли са хората.

Диктор:

Джон Ленън е казал: *„Когато тръгнах на училище, ме попитаха какъв искам да стана, когато порасна. Аз написах „щастлив“. Казаха ми, че не съм разбрал въпроса, а аз им казах, че не са разбрали живота“.*

V сцена

Диктор. Удовлетвореността от живота е позитивна благоприятна оценка на качеството на собствения живот, съпоставена със стандарти и очаквания

Появява се графика на общото удовлетворение от живота в Европейския съюз през 2022 г.

Диктор. През 2022 г. жителите на България са най-неудовлетворени от живота си. Следва обаче „богата и просперираща“ Германия, а румънците, въпреки че живеят в сходни с българите икономически условия, са оптимисти (втори в Евросъюза заедно с Полша и Финландия). Очевидно не „богатството“ само по себе си е важно, а трябва да се имат предвид и други фактори.

Overall life satisfaction, 2022
(mean scale 0-10)

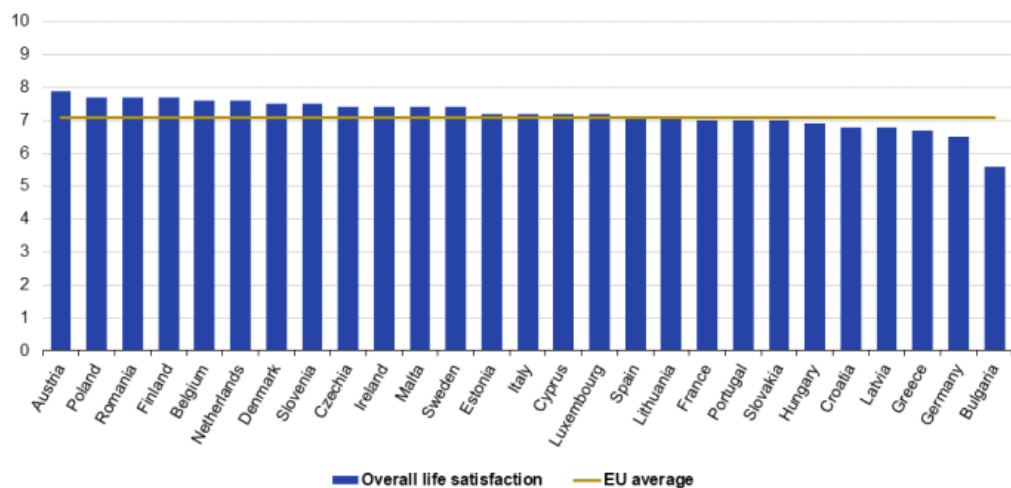

Figure 1: Overall life satisfaction, 2022
(mean scale 0-10)

Диктор. За да бъде човек „доволен от живота“, важни са също нивото на образование, семейството, финансовата стабилност, удовлетворението от работата. Например в България най-висока удовлетвореност имат хората с висше образование.

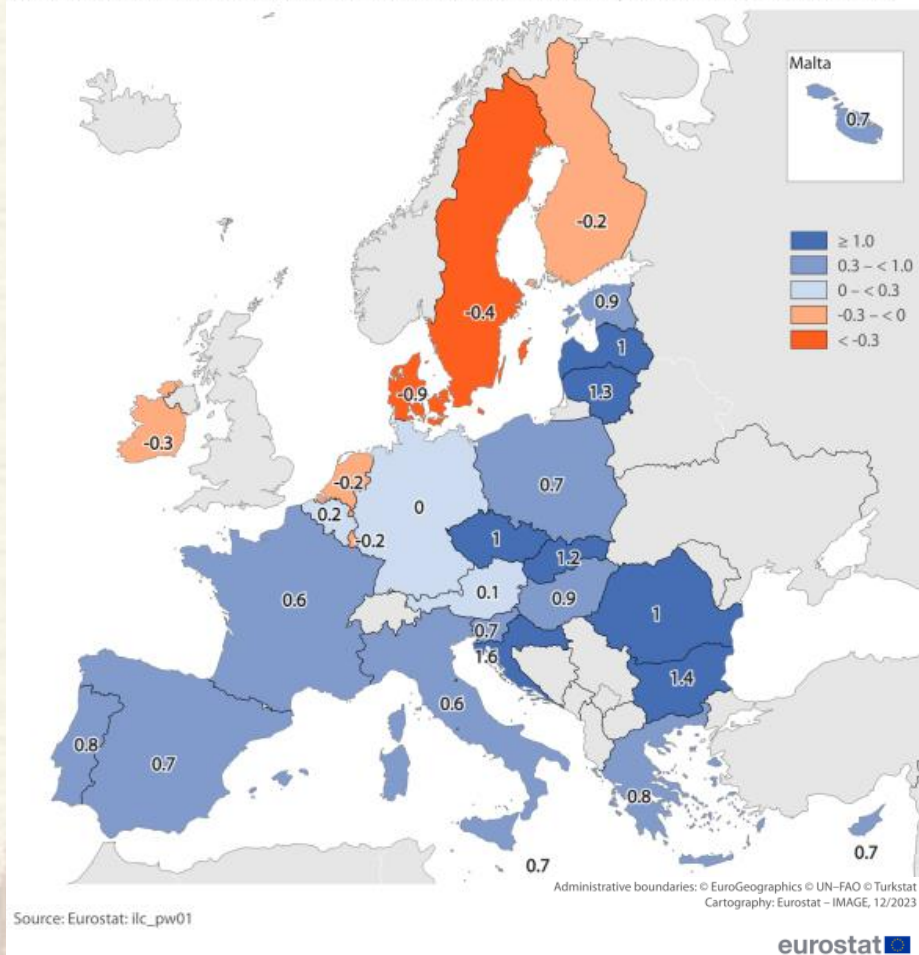
VI сцена

Диктор. В повечето европейски държави младите хора изпитват по-голяма удовлетвореност от живота.

Така е и в България, като България е сред страните с най-голяма разлика в удовлетворението на най-младите и най-възрастните.

Overall life satisfaction by age group, 2022

Difference between the satisfaction level of 16-29 and 65+ year olds (mean scale 0-10)

Диктор. Причините са в изключително ниските доходи на пенсионерите, които масово живеят много под линията на бедността.

Несъмнено това е и причината при възрастните българи да се появи така наречената „соцносталгия“ – усещането, че хубавото е било „преди“, в собствената им младост.

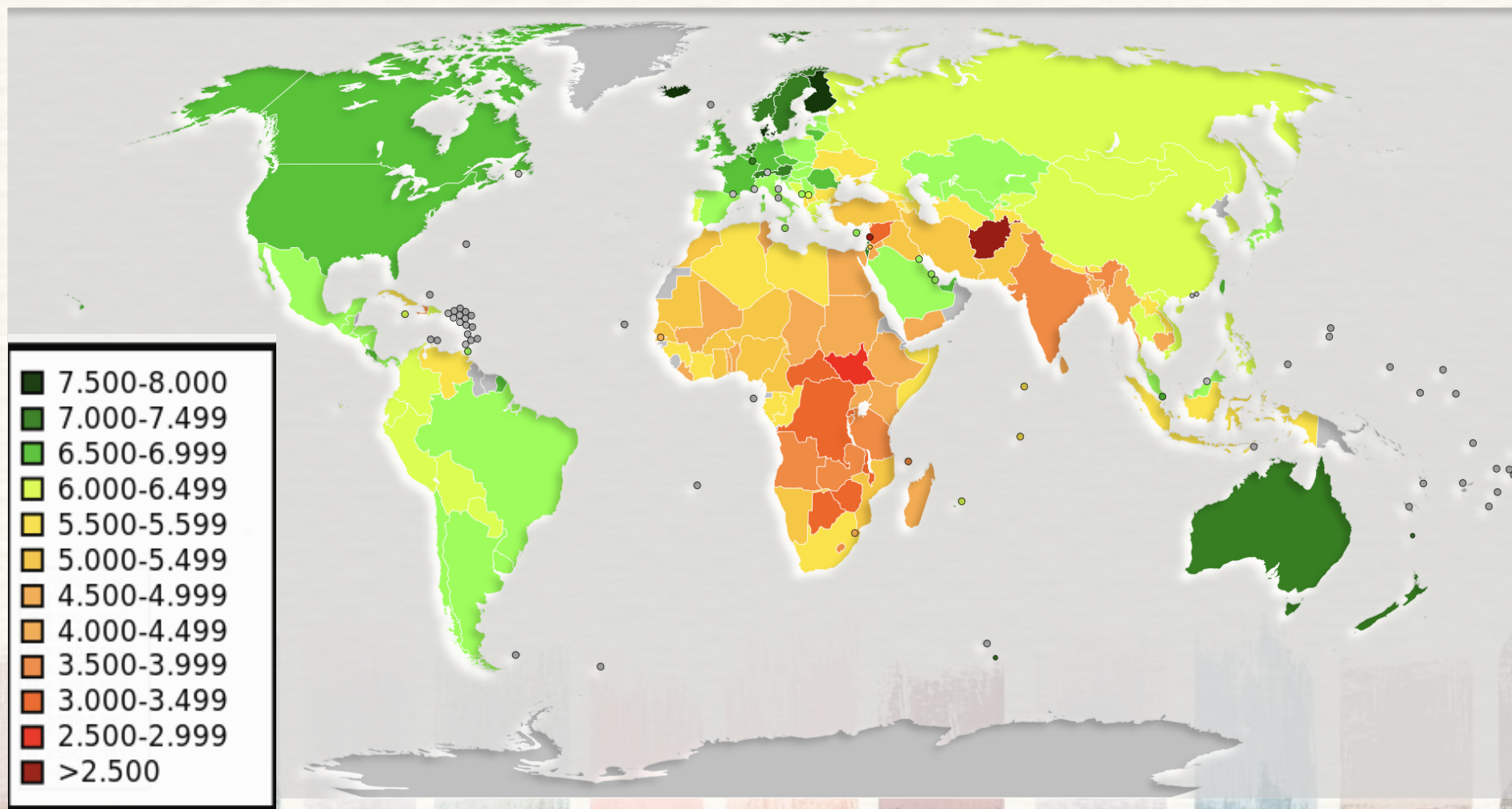
Диктор. Възрастните чувстват по-голямо удовлетворение в страните с най-висок жизнен стандарт, с най-висок брутен вътрешен продукт, с най-високи икономически показатели. В тези страни тази възрастова група е спокойна за бъдещето си и има възможност за отдих и забавления.

VII сцена

Диктор .

Удовлетвореност или щастие?

От 2012 година Организацията на обединените нации публикува ежегоден **Световен доклад на щастиято**, който подрежда страните по 6 основни показателя – брутен вътрешен продукт на глава от населението, социална подкрепа, продължителност на живота, свобода на гражданите самостоятелно да вземат жизненоважни решения, щедрост и отношение към корупцията.

VIII сцена

Диктор

В миналото на отделния човек и в миналото на човечеството има много прекрасни моменти. Те са носили и продължават да носят радост и щастие.

Но за да има смисъл животът, трябва да гледаме напред.

